

Výsledky cukrovarnické kampane 2008/09 na Slovensku

RESULTS OF THE SUGAR CAMPAIGN 2008/09 IN THE SLOVAK REPUBLIC

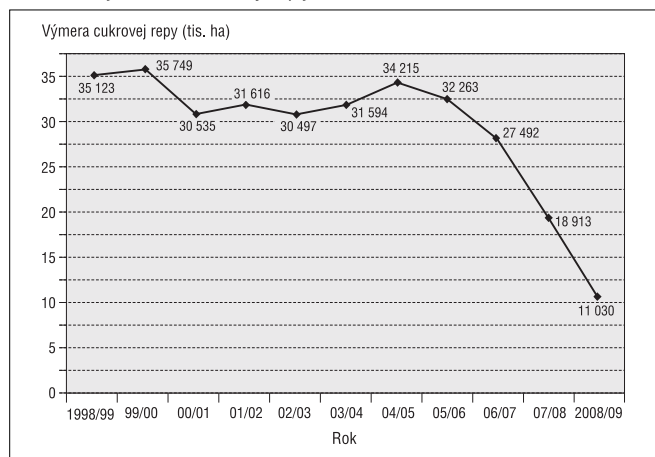
Referát prednesený na Cukrovarnícko-liehovarníckej konferencii 2009

Ivan Kardoš, predseda Predstavenstva Slovenského cukrovarníckeho spolku

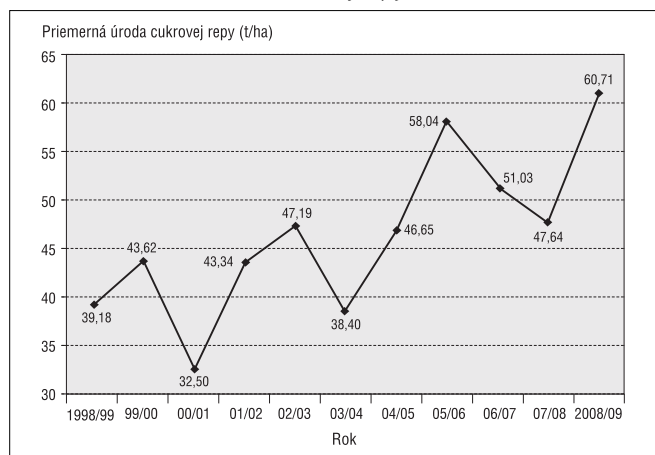
Vývoj kvót v SR

Pôvodná cukorná kvóta SR bola stanovená vo výške 207 432 t cukru. V roku 2006 Slovenské cukrovary Sereď, s. r. o., dokúpili k svojej základnej dodatočnú kvótu 2 732 t. V roku 2007 odovzdala spoločnosť Eastern Sugar 100 % svojej kvóty, t.j. 70 133 t, čo tvorilo 33,81 % národnej kvóty SR. V tom istom roku však využila svoju možnosť spoločnosť Považský cukor, a. s., a dokúpila 5 873 t dodatočnej kvóty na cukor. Slovenská republika teda mala k dispozícii pre cukrovarnícku kampaň 2007/08 spolu 145 904 t výrobnéj kvóty pre cukor.

Obr. 1. Výmera cukrovej repy na Slovensku

Obr. 2. Priemerná úroda cukrovej repy

Keďže reformné mechanizmy v rámci EÚ neboli dostatočne efektívne a neprinesli požadovaný efekt, pristúpila Európska Komisia k novým reformným opatreniam a preniesla iniciatívu na pestovateľov cukrovej repy. Táto iniciatíva pestovateľov na Slovensku presiahla v prvej fáze stanovenú 10% hranicu u oboch podnikov, na čo podniky reagovali prevzatím iniciatívy. V prvej fáze končiacej 31. 1. 2008 tak bolo odovzdaných spoločnosťou Považský cukor, a. s., 9 077 t z kvóty podniku a spoločnosťou Slovenské cukrovary, s. r. o., 5 941 t z kvóty podniku. Keďže počas vzájomných rokovaní medzi cukrovarníckymi podnikmi a pestovateľmi nedošlo na úrovni zmiešaných komisií k vzájomnej dohode a naplneniu požiadaviek pestovateľov, pristúpilo sa v druhej fáze, končiacej 31. 3. 2008, k riešeniu tejto situácie odovzdaním ďalšieho množstva kvóty pre dosiahnutie minimálneho množstva 50 % odovzdanej kvóty oproti iniciálnej kvóte SR na využitie pomoci Spoločenstva, nevyhnutnej v tejto situácii pre zachovanie pestovania cukrovej repy a výroby cukru na Slovensku. Považský cukor, a. s., odovzdal v druhej fáze 8 945 t, čo bolo spolu 18 022 t, a Slovenské cukrovary, s. r. o., 9 621 t, čo bolo spolu 15 562 t cukornej kvóty. Slovenská republika tak vstupovala do kampane 2008/09 s 112 319,5 t cukornej kvóty.

Výsledky cukrovarníckej kampane 2008/09 v SR

Dosiahnutá celková výroba cukru 116 103 t je historicky najnižšia od roku 1989 (1, 2). Tento fakt spôsobila hlavne skutočnosť, že po odchode spoločnosti Eastern Sugar, a. s., (3) pracovali na Slovensku v kampani 2008/09 iba dva cukrovary, ktoré navyše

Tab. 1. Vývoj cukorných kvót v Slovenskej republike

	Slov. cukrovary	Považský cukor	Eastern Sugar	SR
Pôvodná kvóta v roku 2006	56 671	80 628,0	70 133	207 432,0
Odovzdanie kvóty v r. 2007	0	0	-70 133	-70 133,0
Nákup dodatočnej kvóty	2 732	5 872,5	0	8 604,5
Kvóta v hosp. roku 2007/08	59 403	86 500,5	0	145 903,5
1. krok reštrukturalizácie	-5 941	-9 077,0	0	-15 018,0
2. krok reštrukturalizácie	-9 621	-8 945,0	0	-18 566,0
Zníženie kvóty spolu	-15 562	-18 022,0	0	-33 584,0
Kvóta SR po reštrukturalizácii	43 841	68 478,5	0	112 319,5

Tab. II. Výsledky cukrovarníckej kampane na Slovensku za hospodárske roky 1999/2000 až 2008/2009

Ukazovateľ	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Výroba cukru (t)	193 951	128 790	176 191	183 692	164 932	233 004	263 767	205 407	125 935	101 846*
Spracovaná cukrová repa (t)	1 559 775	992 278	1 370 325	1 428 667	1 213 233	1 596 100	1 872 718	1 402 881	901 198	669 601*
Počet pestovateľov	720	620	517	470	472	412	387	355	225	152
Výmera cukrovej repy (ha)	35 749	30 535	31 616	30 497	31 594	34 215	32 263	27 492	18 913	11 030
Výmera na pestovateľa (ha)	49,65	49,25	61,15	64,89	67,07	83,00	83,00	77,44	84,05	72,57
Priemerná úroda cukrovej repy (t/ha)	43,62	32,50	43,34	47,19	38,40	46,65	58,04	51,03	47,64	60,71
Úroda polarizačného cukru (t/ha)	6,56	5,08	6,65	7,27	6,35	8,10	9,69	8,78	7,71	10,63
Úroda bieleho cukru (t/ha)	5,43	4,21	5,57	6,07	5,22	6,81	8,18	7,47	6,66	9,23
Výťažnosť cukru (%)	82,71	83,15	83,76	83,35	82,20	84,07	84,42	85,12	96,28	86,8
Cukornatosť (%)	15,04	15,61	15,34	15,40	16,54	17,36	16,70	17,20	16,19	17,51
Spracovateľská kapacita (t/d)	20 076	15 598	16 227	15 447	15 096	16 286	17 100	14 700	9 000	9 310
Priemerná kapacita na cukrovar (t/d)	2 868	3 120	3 245	3 089	3 020	3 220	4 275	4 900	4 500	4 655

* Z cukrovej repy vypestovanej na Slovensku.

významným spôsobom znížili svoje výrobné kvóty. Z celkového množstva 116 103 t sa vyrobilo 101 846 t cukru z cukrovej repy vypestovanej na Slovensku, pričom zostávajúce chýbajúce množstvo cukrovej repy sa muselo doviezť na Slovensko zo zahraničia, nakoľko niektorí pestovatelia z rôznych dôvodov uzavreli zmluvy na dodávku nižšieho množstva cukrovej repy. Keďže SCS nedisponuje údajmi o dovezenej cukrovej repe, budú sa ďalšie údaje týkať len repy dopestovanej na Slovensku.

Počas kampane sa spracovávala repa o celkovej hmotnosti 669 601 t. Pestovaniu cukrovej repy sa na Slovensku venovalo spolu 152 pestovateľov a ich počet sa oproti minulému roku znížil o 73. Priemerná výmera cukrovej repy na jedného pestovateľa predstavovala 72,57 ha.

Celková výmera cukrovej repy poklesla v hospodárskom roku 2008/09 v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2007/08 z 18 913 ha na 11 030 ha. Tým adekvátne poklesla aj celková úroda cukrovej repy a výroba cukru. Priemerná úroda cukrovej repy 60,71 t/ha bola v podmienkach SR historicky rekordná.

Priemerná úroda polarizačného cukru dosiahla hodnotu 10,63 t/ha takže pri spracovateľskej výťažnosti 86,8 % sa dosiahla priemerná produkcia bieleho cukru 9,23 t/ha. Kladne hodnotíme najmä fakt, že za posledných päť rokov si spracovateľská výťažnosť zachováva rastúcu tendenciu.

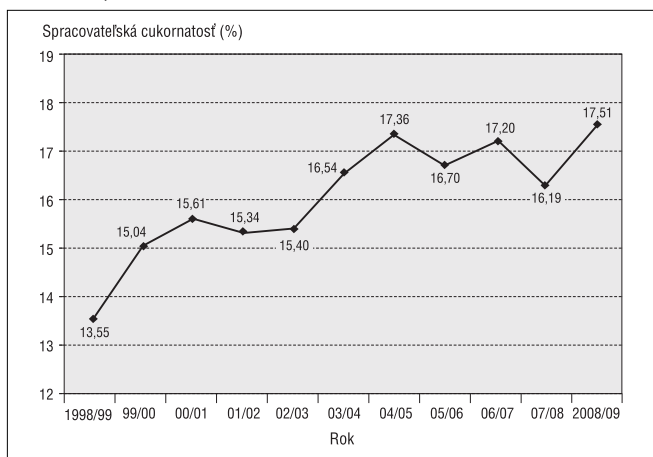
Spracovateľská cukornatosť stúpla v hospodárskom roku 2008/09 z minuloročných 16,19 % na 17,51 %.

V kampani 2008/09 pracovali dve spracovateľské jednotky v Trenčianskej Teplej a v Seredi, s nominálnym výkonom spracovania cukrovej repy 9 310 t/d. Priemerné denné spracovanie cukrovej repy na jednu spracovateľskú jednotku bolo 4 655 t/d.

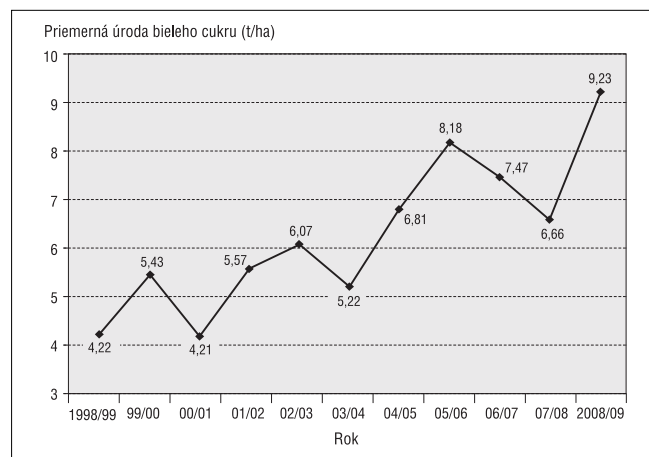
Bilancia cukru na trhu SR

Národná kvóta SR pre kampaň 2008/09 tvorila 112 319,5 t. Keďže z domácich zdrojov cukrovej repy sa vyrobilo len 101 846 t cukru, cukrovarnícke podniky boli pre naplnenie svojich kvót

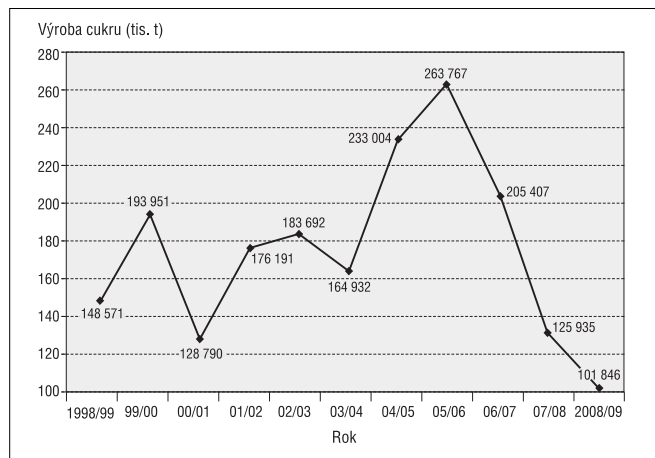
Obr. 3. Spracovateľská cukornatosť

Obr. 4. Priemerná úroda bieleho cukru v SR

Obr. 5. Výroba cukru na Slovensku

nútené nakúpiť cukrovú repu v zahraničí. Celková výroba cukru 116 103 t presahuje národnú kvótu SR o 3 783,5 t a jedná sa teda o výrobu v tomto množstve mimo kvóty. Kvóta izoglukózy pre SR pre hospodársky rok 2008/09 bola 68 094,5 t.

Súhrn

Pôvodná cukorná kvóta SR bola 207 432 t cukru. Pre cukrovarnícku kampaň 2007/08 mala SR k dispozícii kvótu 145 904 t, do kampane 2008/09 vstupovala s kvótou 112 319,5 t cukru. Dosiachnutá celková výroba cukru 116 103 t je historicky najnižšia od roku 1989. 101 846 t cukru sa vyrobilo z 669 601 t cukrovej repy vypestovanej na Slovensku. Pestovaniu cukrovej repy sa na Slovensku venovalo 152 pestovateľov. Celková výmera poklesla z 18 913 ha na 11 030 ha.

Priemerná úroda 60,71 t/ha bola v podmienkach SR historicky rekordná. Priemerná produkcia bieleho cukru bola 9,23 t/ha, spracovateľská cukrnatosť 17,51 %.

Literatúra

1. JANÍČEK D.: Výsledky cukrovarníckej kampane 2007/08 na Slovensku. *Listy cukrov. řepař.*, 124, 2008 (4), s. 114–115.
2. JANÍČEK D.: Výsledky cukrovarníckej kampane 2006/07 na Slovensku. *Listy cukrov. řepař.*, 123, 2007 (3), s. 79–81.
3. KORČEKOVÁ A.: Cukrovar Dunajská Streda – koniec jedného cukrovaru. *Listy cukrov. řepař.*, 123, 2007 (9/10), s. 296–299.

Kardoš I.: Results of the sugar campaign 2008/09 in the Slovak Republic

The original sugar quota for the Slovak Republic amounted to 207 432 t of sugar. For the year 2007/08 the quota available was only 145 904 t and for the year 2008/09 this was further reduced to 112 319.5 t. The actual total sugar production of 116 103 t is at a 20 year minimum. 101 846 t of sugar was produced out of 669 601 t sugar beet produced in SR. There were 152 distinct sugar beet growers and the total sugar beet area has decreased from 18 913 ha to 11 030 ha. The average yield of 60.71 t/ha was a historical record for slov. Average sugar yield was 9.23 t/ha and sugar content was 17.51 %.

Key words: Slovak Republic, sugar campaign, sugar production, sugar beet production, beet area, sugar yield.

Kontaktná adresa – Contact address:

Ing. Ivan Kardoš, Slovenský cukrovarnícky spolok, Záhradnícka 21, 811 07 Bratislava, Slovenská republika